

Geachte leden van alle fracties gemeente Midden-Drenthe,

Wij willen bij u het volgende onder de aandacht brengen:

Voordat de wal het schip keert

In een helder artikel in het Dagblad van het Noorden van 8 augustus j.l. beschrijven Pieter Omtzigt (voormalig kamerlid) en econometrist (en voormalig minister) Danielle Jansen wat er verwacht kan worden als een regionaal initiatief tot bovenmatige woningbouw doorgang gaat vinden. In hun woorden het citaat: 'Het is daarom onverstandig een forse migratiestroom op gang te brengen, zonder na te denken over de sociale en economische gevolgen.' (Zie de bijlage bij deze e-mail met het betreffende artikel van het DvhN).

Maar eerst: waarom willen, onze lokale, politici zo buitengewoon veel meer woningen bouwen dan de lokale vraag? Dat hebben wij natuurlijk gevraagd en dan blijkt dat één van hun belangrijkste motivaties het voorkomen van bevolkingskrimp binnen de gemeente Midden-Drenthe is. Door 1720 woningen bij te bouwen, waarvan 1100 in Beilen (station, A28), zou de leegloop van Midden-Drenthe gestopt kunnen worden.

Waarom moet dat?

Dat moet omdat anders de 'voorzieningen' van de gemeente niet meer behouden, gefinancierd, verjongd, uitgebreid, etc. kunnen worden. In de beleving van deze partijen is grote aantallen woningen bouwen de enige oplossing voor dit gevaar. Het aantal inwoners van Midden-Drenthe moet groeien! Groei in woningaantallen, zal een bovenregionaal aanzuigende werking hebben op verse inwoners. Het economisch model wat daaraan ten grondslag ligt is eenvoudig, meer inwoners is:

- **Meer** klanten: **Meer** huishoudens zorgen voor een grotere vraag naar lokale winkels, supermarkten en horeca.
- Behoud van voorzieningen: Basisscholen en sportclubs krijgen **meer** leerlingen en leden, waardoor ze open kunnen blijven.
- Sterke economie: Lokale ondernemers krijgen **meer** omzet en kunnen beter investeren.

We hebben het belangrijkste trefwoord van deze visie benadrukt; het moge duidelijk zijn het gaat in deze rekensom om één theoretisch model: **meer** huizen = **meer** inwoners = **meer** geld=**meer** Midden-Drenthe.

Of niet? Zou het anders kunnen uitpakken? Heeft een lokaal bestuur wel de regie? Op basis van welk toekomstbeeld, welke visie, wordt hiervoor gekozen? Voldoen de mensen die in die woningen komen wonen aan de wens die 'meer, meer, meer' als gevolg heeft?

Want als je bijvoorbeeld veel jonge stellen zonder kinderen krijgt wordt het probleem van een lege basisschool niet (direct) opgelost. Als vooral ouderen verhuizen naar een krimpgebied, stijgt de vraag naar zorg wel, maar sluiten veel voorzieningen alsnog.

Dat zijn enkele vraagtekens bij dit voornemen. Maar er zijn ook feiten, eerdere ervaringen binnen Nederlandse gemeenten, die onontkoombaar bewijzen dat de oplossing zoals de gemeente Midden-Drenthe dit voor zich ziet buitengewoon onverstandig is.

Niet alleen zullen de kosten veel hoger zijn dan slechts het opleveren van huizen, maar sociale en bestuurlijke structuur van de gemeente als geheel zullen eveneens moeten groeien.

Iedere extra inwoner vraagt niet alleen om een woning, maar ook om onderwijs, zorg, welzijn, sport, groen, infrastructuur, toezicht en gemeentelijke dienstverlening. Als deze aspecten van groei niet gelijk opgaan met de bevolkingstoename wordt het voorzieningsniveau niet behouden, maar slechts verdund.

Wat gaat het kosten? De voorgenomen groei noodzaakt immers deze extra aanpassingen. Voor de infrastructuur bijvoorbeeld hoeft u slechts het Wervend Perspectief Beilen te lezen waarin de, voor deze woningbouwambitie noodzakelijke, infrastructurele aanpassingen beschreven staan, maar volstrekt onbetaalbaar binnen de begroting van Midden-Drenthe. Waar wordt deze miljoenen euro's vandaan getoverd?

In het krantartikel wordt beschreven dat bouwen voor binnenlandse migratie onwaarschijnlijk is. Bevolkingskrimp vindt immers in geheel Nederland plaats en bovendien zijn ook in de afgelopen decennia geen migratiestromen vanuit de randstad of Flevoland richting Drenthe/Groningen geweest.

De migratiestroom zal, zo wordt in dit artikel beschreven, vooral bestaan uit arbeids-, kennis- en asielmigranten. In zichzelf is dit geen probleem, maar het heeft heel andere sociale en economische gevolgen. Integratie van grote aantallen nieuwe inwoners vraagt sowieso meer actieve inzet van niet alleen politici, die geld, middelen en ruimte vooraf geregeld moeten hebben, maar vooral van bewoners, die de kans moeten krijgen om hun nieuwe buurt- en dorpsgenoten wegwijs te maken.

Er zal veel goeds kunnen ontstaan, maar ook ergernis of onbegrip. Hoe dan ook volstaat het niet om grote aantallen huizen te bouwen en maar te zien hoe het loopt. Nee, er moet vooraf over gesproken worden. Wij willen weten of hierover is nagedacht, hoe lokale politici denken hiermee om te gaan. Hoe wordt de balans gevonden tussen groei van inwonersaantal en voorzieningen? Kortom: er zijn vragen die vooraf antwoord behoeven en een bedelkistje bij defensie neerleggen volstaat echt niet.

Wat weerhoudt ons af te stappen van de haast, die onbezonnen schade aan landschap, agrarisch gebruik, drinkwaterwinning en kenmerkende Drentse omgeving zal veroorzaken? Wie houdt de regie over de gevolgen van deze bijzondere bouwambitie? Hoe wordt dat uitgevoerd?

Eén ding is zeker: wij hebben nog niet één keer een bestuurder horen praten over demografische gevolgen van deze bovenmatige woningbouwambitie. We hebben het aangekaart tijdens

inspreekmomenten voor de gemeenteraad, maar daarop nooit antwoord gekregen. Nu ook landelijke bestuurders, wetenschappers en columnisten dit in het publieke debat brengen, hopen we dat onze lokale politici deze vragen eindelijk eens gaan beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
Namens Stichting Behoud Alting,

Kees van Zanten,
Lid

E-mail: info@sbalting.nl

Bijlage: krantenartikel DvhN d.d. 8 augustus.

Digitale versie via onderstaande link:

<https://krant.dvhn.nl/data/38724/reader/reader.html?social#!preferred/0/package/38724/pub/71278/page/13/alb/1871176>

Voor wie willen Groningen en Drenthe eigenlijk bouwen?

Meer nieuwbouw van huizen is essentieel om de vraag bij te benen, zegt de NVM.

Pieter Omtzigt, Danielle Jansen

Pieter Omtzigt en Danielle Jansen begrijpen goed dat Drenthe en Groningen krimp willen tegengaan met de bouw van nieuwe woningen. Ze vragen zich wel af wie dan daarin zullen gaan wonen.

De bevolking krimpt met ongeveer 100.000 mensen

In een land met een schreeuwend woningtekort hebben Groningen en Drenthe hun nek uitgestoken. In de nieuwe nota ruimte van het Rijk is de regio aangewezen als initieerregio. Concreet betekent dat de metropool Groningen/Assen tienduizenden extra huizen gaat bouwen om extra mensen te huisvesten.

De komende jaren zal er gebouwd moeten worden vanwege het woningtekort en om meerdere redenen is het een begrijpelijke keuze om niet te willen krimpen. Bij krimp verdwijnen voorzieningen, zet de vergrijzing door en wordt deze hoek van Nederland een minder leefbare en economisch kwetsbare regio

De grote vraag is voor wie die huizen gebouwd zullen worden als je vijftientig jaar vooruit kijkt. Vijftien jaar geleden was het aantal geboortes en sterfgevallen in Groningen en Drenthe ongeveer in evenwicht. En de bevolkingsprognoses voorspelden destijds slechts een lichte krimp: lichte groei voor Groningen en krimp voor Drenthe. Toch voerde Groningen toen al een expliciet krimpbeleid voor drie gebieden omdat

daar krimp was. De werkelijkheid was dat het geboortecijfer veel verder daalde dan velen voor mogelijk hielden. Door het zeer lage geboortecijfer zijn er nu jaarlijks 3300 meer sterfgevallen dan geboortes in Groningen en Drenthe en dat getal loopt jaar na jaar op.

Als er de komende 25 jaar 4000 gemiddeld mensen per jaar meer overlijden dan dat er geboren worden, dan krimpt de bevolking in deze twee provincies met ongeveer 100.000 mensen.

Dan zijn er nog twee manieren over om fors te groeien: binnenlandse migratie en buitenlandse migratie, die gezamenlijk groter is dan die natuurlijk bevolkingsafname van 100.000

Binnenlandse migratie betekent dat er meer mensen vanuit bijvoorbeeld de randstad of Flevoland naar Groningen en Drenthe verhuizen dan andersom. Dat is de afgelopen decennia niet gebeurd en Nederland als geheel krimpt al. Dit is dus niet een waarschijnlijk scenario. Alleen buitenlandse migratie blijft over als manier om te groeien. Als Groningen en Drenthe hun plannen doorzetten, dan bouwen de provincies grote aantal woningen om een grotere buitenlandse migratie mogelijk te maken, ofwel permanente vestiging vanwege werk, studie of asiel.

Als de regio's hiertoe besluiten, dan verwacht je een plan en een open publiek debat. Het plan zou moeten gaan over hoe je grote groepen nieuwkomers integreert in de Noordelijke samenleving, met taalcursussen en opleidingen, hoe je ervoor zorgt dat er gemengde wijken komen en een segregatie zoals die in bepaalde wijken in de grote steden van de randstad zich voordoet. Voordat je een migratiestroom mee helpt op gang te brengen, kun je keuzes maken over de wenselijkheid en kun je problemen voorkomen door fatsoenlijk migratiebeleid en integratiebeleid. Je kunt zelfs keuzes maken of je actief stuurt op het soort migratie dat je wenselijk vindt. Achteraf kun je vooral problemen constateren. Dat hebben we gedaan in Nederland nadat tijdelijke migratie van gastarbeiders minder tijdelijk bleek. Dat hebben we ook gedaan toen de grenzen met landen als Polen opengingen en er tegen de officiële verwachtingen in, honderdduizenden in Nederland kwamen werken. Het is daarom onverstandig om impliciet een forse migratiestroom op gang te brengen, zonder na te denken over de sociale en economische gevolgen.

Het is begrijpelijk dat je bevolkingskrimp wilt voorkomen of in ieder geval geen forse bevolkingskrimp wilt hebben, zoals die nu al enkele decennia in de regio-Delfzijl plaatsvindt en blijft plaatsvinden. Kijk dan zowel naar lokaal economisch beleid als naar de redenen waarom het vruchtbaarheidscijfer en dus het aantal geboortes zo laag is in Groningen, Drenthe en de rest van Nederland. Het feitelijk cijfer is namelijk fors lager dan het cijfer dat mensen zelf aangeven na te streven of ideaal te vinden. Dit betekent dat jongeren forse belemmeringen ervaren in de samenleving om kinderen te krijgen.

Vaak lopen we in Nederland weg voor vragen hoe het land er over 30 jaar uit moet zien en helemaal voor demografische vragen, omdat ze politiek omstreden of beladen zijn. Maar juist bij de keuze in een nota-ruimte om huizen te bouwen, is het belangrijk om ze tijdig te stellen en de prognoses over de gevolgen van het beleid openbaar te maken en er een discussie over te voeren. Het tijdstip daarvoor is nu, tijdens de discussie over de nota-ruimte.

Pieter Omtzigt is voormalig Kamerlid voor NSC en CDA en econometristDanielle Jansen is voormalig minister van VWS

Bronnen:

Gewenste kindertal:

<https://nidi.nl/demos/gaat-het-kindertal-weer-stijgen>

CPB-notitie die Polen migratie te laag inschatte:

<https://www.cpb.nl/system/files/cpbmedia/publicaties/download/arbeidsmigratie-uit-de-midden-en-oost-europese-toetredingslanden.pdf>

De krimp van de regio-Delfzijl: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?dl=D8C2F>

Krimpbeleid van Groningen:

Geboorte en sterfte provincie Groningen:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?dl=D8C2D>Geboorte en sterfte
provincie Drenthe: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37230ned/table?dl=D8C2E>

prognose in 2019, die niet is uitgekomen <https://www.pbl.nl/publicaties/pblcbs-regionale-bevolkings-en-huishoudensprognose-2019-2050-demografische-veronderstellingen>